

RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Dobrovičova 8, 811 09 Bratislava

Rozhodnutie č. RP/049/2012
Správne konanie č.: 306-PLO/O-3595/2012

Bratislava dňa 11.09.2012
Doložka právoplatnosti:

R O Z H O D N U T I E

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 306-PLO/O-3595/2012 MAC TV s.r.o., Bratislava

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že na programovej službe JOJ odvysielal

- dňa 03.04.2012 o cca 17:17 hod. v rámci programu *Noviny o 17:00* príspevok s názvom *HAU DU JU DU? – Video žiačky strednej školy*, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasiahol do práva na zachovanie osobnej cti učiteľky, ktorá bola zobrazená v procese výučby

a

- dňa 04.04.2012 o cca 17:08 hod. v rámci programu *Noviny o 17:00* príspevok s názvom *KAM ZMIZLI KVALITNÍ ANGLIČTINÁRI? – Školy ich nemajú ako zaplatiť*, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasiahol do práva na zachovanie osobnej cti učiteľky zobrazenej ako prvej v poradí v procese výučby a učiteľky zobrazenej ako druhej v poradí v procese výučby,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. **sankciu – pokutu**, určenú podľa § 67 ods. 5 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z. vo výške **5 000,- €**, slovom päťtisíc eur.

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“

V zmysle § 67 ods. 16 zákona č. 308/2000 Z. z. je pokuta splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a je potrebné ju uhradiť na účet: 7000088921/8180, VS04912, KS 6548.

O D Ŏ V O D N E N I E

Podľa § 4 zákona č. 308/2000 Z. z. Rada je orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom, prevádzkovateľom retransmisie a poskytovateľom audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z. z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa v súlade s § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), s výnimkou § 23 v časti nesprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, § 53, § 54, § 56 až 68.

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 26.06.2012 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči spoločnosti MAC TV s.r.o. (ďalej len „účastník konania“) vo veci možného porušenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z., v súvislosti s tým, že na programovej službe JOJ odvysielal

- dňa 03.04.2012 o cca 17:17 hod. v rámci programu *Noviny o 17:00* príspevok s názvom *HAU DU JU DU? – Video žiačky strednej školy*, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom mohol zasiahnuť do práva na zachovanie osobnej cti učiteľky, ktorá bola zobrazená v procese výučby a
- dňa 04.04.2012 o cca 17:08 hod. v rámci programu *Noviny o 17:00* príspevok s názvom *KAM ZMIZLI KVALITNÍ ANGLIČTINÁRI? – Školy ich nemajú ako zaplatiť*, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom mohol zasiahnuť do práva na zachovanie osobnej cti učiteľky zobrazenej ako prvej v poradí v procese výučby a učiteľky zobrazenej ako druhej v poradí v procese výučby.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 09.07.2012. Na základe tejto skutočnosti sa začalo správne konanie č. 306-PLO/O-3595/2012 vo veci dohľadu nad dodržiavaním zákona č. 308/2000 Z.z. Začatie správneho konania bolo účastníkovi konania riadne oznámené a súčasne bol vyzvaný, aby v lehote do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. k oznámeniu zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy. Súčasne bol upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.

Dňa 14.08.2012 bola účastníkovi konania doručená opätovná výzva na vyjadrenie sa k podkladom pre rozhodnutie v správnom konaní č. 306-PLO/O-3595/2012 s tým, že mu bola predĺžená lehota na vyjadrenie o ďalších 5 dní.

Vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania bolo Rade doručené dňa 10.09.2012.

Podkladmi pre toto rozhodnutie sú záznamy vysielania programu *Noviny o 17:00* z dní 03.04.2012 a 04.04.2012 v rámci programovej služby JOJ, prepis/popis skutkového stavu a vyjadrenie účastníka konania zo dňa 10.09.2012.

Rada po získaní všetkých podkladov pre rozhodnutie a oboznámení sa s nimi v danej veci rozhodla dňa 11.09.2012.

* * *

Účastník konania odvysielal v rámci programovej služby JOJ v dňoch 03.04.2012 a 04.04.2012 v programe *Noviny o 17:00* nasledovné príspevky.

Príspevok s názvom *HAU DU JU DU?* – Video žiačky strednej školy zo dňa 03.04.2012:

Moderátorka: „*Len prvý rok je angličtina povinná, a to od tretieho ročníka na základných školách. Prax však ukazuje, že nie všetci naši učitelia sú v tomto jazyku celkom doma. Často ho učia ľudia, ktorí anglicky jednoducho veľmi nevedia. Na internete sa objavilo video žiačky strednej školy, ktoré to dokazuje.*“

Odvysielané viaceré zábery amatérskeho videa, otočeného vertikálne. Je v nich osoba zobrazená cca po driek a plocha, na ktorej sú papiere. Osoba má v záberoch pred sebou položenú knihu alebo zošit, v ktorej/ktorom si pri čítaní ukazuje ukazovák, v druhej ruke drží písaciu pomôcku. Osoba je oblečená v tmavom oblečení, na ktorom má bledú vestu, je vidieť prívesok na retiazke a na ruke prstene. Tvár osoby je rastrovaná tak, že ju nie je možné rozoznať.

Zvukovú zložku videa tvorí autentický zvuk, a to hlas zobrazenej osoby, ako číta text po anglicky (počas neho počuť občasné smiech).

Moderátor s úsmevom (foneticky): „*So dír frenc, sank ju bie, hhh, baj.*“

Moderátorka sa smeje počas celej reči moderátora: „*Dobre, tak ja po slovensky.*“

Moderátor: „*Prelož.*“

Moderátorka: „*Po slovensky. Majte sa dobre, dovidenia zajtra.*“

Príspevok s názvom *KAM ZMIZLI KVALITNÍ ANGLIČTINÁRI?* – Školy ich nemajú ako zaplatiť zo dňa 04.04.2012:

Moderátor: „*Už včera sme vám v našom spravodajstve ukázali video učiteľky anglického jazyka, ktorej výslovnosť pripomínala skôr ukrajinského kamionistu ako skúseného jazykára.*“

Moderátorka: „*Kvalitných angličtinárov je však na Slovensku žalostne málo. Ich nedostatok sa začína a končí pri klasickom probléme, a tým sú peniaze.*“

Odvysielané viaceré zábery amatérskeho videa, otočené vertikálne. Označené v hornom rohu obrazovky ako „AMATÉRSKE ZÁBERY“. Je v nich osoba zobrazená cca po driek a plocha, na ktorej sú papiere. Osoba má v záberoch pred sebou položenú knihu alebo zošit, v ktorej/ktorom si pri čítaní ukazuje ukazovák, v druhej ruke drží písaciu pomôcku. Osoba je oblečená v tmavom oblečení, na ktorom má bledú vestu, je vidieť prívesok na retiazke a na ruke prstene. Tvár osoby je rastrovaná tak, že ju nie je možné rozoznať.

Zvukovú zložku videa tvorí autentický zvuk, a to hlas zobrazenej osoby, ako číta text po anglicky.

Reportérka: „*Aj toto môže byť jeden z dôvodov, prečo niektoré deti v slovenských školách neexcelujú v angličtine. Na internete však nájdete hneď niekoľko videí, v ktorých výslovnosť učiteľov nie je práve ukázkovým príkladom pre angličtinára, ktorý by mal mať tento svetový jazyk v malíčku.*“ (počas slov odvysielané zábery zo školského prostredia – z triedy a chodieb, pričom sú označené v hornom rohu ako „ILUSTRAČNÉ ZÁBERY“)

Zábery označené v hornom rohu „ZDROJ: YOUTUBE.COM“: v zábere žena stojaca pri plátne, na ktorom sú premietané texty. Žena hovorí po anglicky. V popredí a po bokoch obrazovky vidieť maloleté osoby. Záber sa nájazdom trochu priblíži. Nasleduje záber na maloleté osoby sediace za lavicami s počítačmi, pozerajú jedným smerom, pričom zvuková zložka prechádza plynule z predošlého záberu. V zábere muž približne po ramená (označenie „ZDROJ: YOUTUBE.COM“ zmizne a následne nie sú zábery ničím nijako označené), ako hovorí do kamery po anglicky, následne ukáže do kamery na papieri napísané „WHY?“, čo aj následne prečíta tak, ako je to napísané, čiže so slovenským prečítaním.

Reportérka: „*Každého kvalitného jazykára si podľa riaditeľov škôl treba veľmi vážiť. Pretože sú skutočne vzácní. V mnohých prípadoch ich totiž nemajú šancu zaplatiť.*“

Mgr. GABRIEL KALNA – riaditeľ ZŠ (v. o.): „*Každý, kto jazyk ovláda na takej úrovni, že môže pracovať v nejakej banke alebo zahraničnej inštitúcii, určite uprednostní tú miesto školy.*“

Reportérka: „*To že v školách chýbajú kvalifikovaní angličtinári, potvrdil aj riaditeľ Štátnej školskej inšpekcie.*“ (počas slov odvysielané zábery z triedy a následne záber na píšucu ruku, pričom sú označené v hornom rohu ako „ILUSTRAČNÉ ZÁBERY“)

JOZEF JAVOREK – riaditeľ kancelárie ŠŠI: „Na základných školách nám chýbajú odborní učitelia pre vyučovanie cudzích jazykov.“(počas niekoľkých úvodných slov odvysielané zábery z triedy s označením v hornom rohu ako „ILUSTRÁČNÉ ZÁBERY“ a následne je v zábere hovoriaci)

Reportérka: „Je celkom bežné, že angličtinu v školách vedú telocvikári či učitelia dejepisu bez dostatočného vzdelania a skúseností s výučbou cudzieho jazyka.“ (počas slov odvysielané zábery z triedy so žiakmi s prítomným učiteľom; následne v zábere prázdna telocvičňa; zábery z triedy so žiakmi bez učiteľa, pričom až zábery z triedy bez učiteľa sú označené v hornom rohu ako „ILUSTRÁČNÉ ZÁBERY“, tieto pretrvávajú i počas nasledujúcich niekoľkých úvodných slov riaditeľky)

HANA ZÁVODNÁ – riaditeľka ZŠ (po ilustračných záberoch v. o.): „Na našej škole učí anglický jazyk deväť pedagógov, ale z toho kvalifikovaný, to znamená, má na to doklad, je jeden pedagóg.“

Reportérka: „A navyše, je úplne prirodzené, že keďže doba je zlá, tak si učitelia svoje miesta držia za každú cenu. Najväčším problémom je nájsť kvalitného jazykára, ktorý pôjde učiť za lacný peniaz.“ (počas slov odvysielané zábery z triedy; záber na knihy, v ktorých niekto listuje; zábery z knižnice; zábery z triedy; uvedené zábery sú označené v hornom rohu ako „ILUSTRÁČNÉ ZÁBERY“, tieto pretrvávajú i počas nasledujúcich niekoľkých úvodných slov riaditeľky)

Mgr. GABRIEL KALNA – riaditeľ ZŠ (po ilustračných záberoch v. o.): „My oslovujeme tých ľudí, ktorí k nám chodia na prax, počas pedagogickej praxe si ich nejakým spôsobom oľakneme a už ich hneď oslovujeme.“

Reportérka (v. o.): „Táňa Slivková, televízie JOJ.“

* * *

Podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z.: „Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných.“

* * *

Účastník konania odvysielal na programovej službe JOJ v dňoch 03.04.2012 a 04.04.2012 v programe *Noviny o 17:00* príspevky informujúce o nedostatku kvalitných učiteľov anglického jazyka na slovenských školách. Účastník konania v rámci týchto príspevkov ilustroval nízku úroveň výučby anglického jazyka na konkrétnych učiteľkách nasnímaných v procese výučby.

Účastník konania vo svojom stanovisku uviedol, cit.: „Rada v predmetnom oznámení nijako nešpecifikovala, akým konkrétnym spôsobom sa mal účastník správneho konania dopustiť porušenia namietaného ustanovenia Zákona o vysielaní, pričom Rada si zvolila cestu jednoduchšieho odporu a to tým, že sa len obmedzila na konštatovanie, že vzhľadom na obsah a spôsob spracovania predmetného príspevku je dôvodné podozrenie, že odvysielaním predmetného programu mohlo dôjsť k zásahu do práva na zachovanie osobnej cti učiteľky, ktorá bola zobrazená v procese výučby, namiesto toho, aby preukázala, že ide o príspevok, ktorého odvysielanie je alebo nie je v záujme verejnosti. Rada upriamila pozornosť len na demonštratívne a účelne vybrané informácie z odvysielaného príspevku, ktoré nijakým spôsobom nedefinujú presný a konkrétny spôsob, formu, konanie, opomenutie, ktorým mal účastník správneho konania porušiť svoju povinnosť v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia Zákona o vysielaní. Rada v súvislosti s možným porušením Zákona o vysielaní uviedla, že v príspevku bolo poukázané na učiteľku v procese výučby ako na dôkaz toho, že niektorí učitelia jazykov majú problém s cudzím jazykom, ktorý vyučujú. V uvedenom príspevku bola zlá jazyková vybavenosť učiteľov cudzích jazykov ilustrovaná na dvoch učiteľkách v procese výučby. Vzhľadom na spôsob spracovania predmetného príspevku Rade vzniklo dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k zásahu do osobnej cti. Máme za to, že Rada nekonkretizovala a nešpecifikovala ako malo dôjsť k zásahu do osobnej cti učiteľiek. Predmetné príspevky spočívali z reálnych záberov z hodín angličtiny, ktoré nakrútili žiaci a boli dostupné na youtube.com. a z komentárov moderátorov, ktorými sa snažili upriamiť pozornosť recipientov na narastajúci problém s kvalitou vzdelávania v oblasti jazykových znalostí.“

Účelom oznámenia o začatí správneho konania je informovať účastníka konania o predmete správneho konania a to v takom rozsahu, aby sa mohol k eventuálnemu porušeniu zákona relevantne vyjadriť. Predmetom tohto správneho konania bolo posúdenie, či daný program mohol svojím obsahom a spôsobom spracovania zasiahnuť do práv na zachovanie osobnej cti učiteliek angličtiny zobrazených v procese výučby.

Ako uvádza aj sám účastník konania, v oznámení o začatí správneho konania boli citované vyjadrenia, pri ktorých podľa názoru Rady vzniklo dôvodné podozrenie, že vzhľadom na svoj obsah a spôsob spracovania mohli zasiahnuť do osobnej cti učiteliek zobrazených v procese výučby. Je teda zrejmé, že účastník konania bol jednoznačne a nezameniteľne oboznámený s predmetom správneho konania a to v dostatočnom rozsahu na to, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým relevantným skutočnostiam, čo koniec koncov aj urobil vo svojom písomnom stanovisku.

V zmysle právnej úpravy správneho konania je vylúčené, aby Rada v priebehu správneho konania explicitne konštatovala presne, ktoré konanie a akým spôsobom naplnilo danú skutkovú podstatu. Dané skutočnosti Rada môže skonštatovať až po spoľahlivom zistení skutočného stavu veci a v zmysle § 47 zákona č. 71/1967 zb. ich uvedie vo výroku a odôvodnení rozhodnutia. V opačnom prípade by Rada v rozpore so zásadami správneho konania prejudikovala svoje rozhodnutie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Rada odmieta vyššie citovanú argumentáciu účastníka konania ako neodôvodnenú.

Účastník konania v ďalšej časti svojho stanoviska cituje čl. 26 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 460/1992 Zb. - Ústavy Slovenskej republiky ako aj čl. 10 ods. 1 a 2 Európskeho dohovoru o ľudských právach a slobodách a uvádza, cit.: *Na základe vyššie uvedených ustanovení Ústavy SR a Dohovoru, má účastník správneho konania za to, že predmetný odvysielaný príspevok je slobodným prejavom a šírením informácií, ktorý spadá pod Ústavou SR a Dohovorom garantovanú ochranu slobody prejavu. Takto chránenú slobodu prejavu a šírenie informácií je možné zo strany Rady ako správneho orgánu obmedziť len zákonom a na jeho základe a zároveň za splnenia podmienky, že takýto obmedzujúci zásah zo strany správneho orgánu je v demokratickej spoločnosti nevyhnutný na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku alebo ochranu verejného zdravia a mravnosti. Zásah do ľudskej dôstojnosti je spor medzi dvoma subjektmi, a preto nie je možné, aby Rada o takomto spore rozhodla. Účastník konania má za to, že predmetné správne konanie vedené proti účastníkovi konania je zásahom do jeho Ústavou SR a Dohovorom chráneného práva na slobodu prejavu.*

Účastníkovi konania je opatrenie obmedzujúce jeho slobodu prejavu – pokuta, uložené na základe § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z., pričom účelom tohto ustanovenia je práve ochrana práv a slobôd iných (v tomto prípade konkrétne právo na zachovanie osobnej cti zobrazených učiteliek). Vzhľadom na uvedené je nepochybné, že predmetná pokuta a teda opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu účastníka konania je uložené v zmysle kritérií vymenovaných účastníkom konania.

Účastník konania ďalej uviedol, cit.: *„S prihliadnutím na zásady právneho štátu, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a neustrannom súde. Ide o individuálne oprávnenie subjektu, ktorému bolo do jeho práv zasiahnutých, aby sa obrátil na súd a žiadal od neho dosiahnutie nápravy. Rada sa preto nemôže postaviť v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) do pozície sudcu, do ktorej sa v mnohých prípadoch pri sankcionovaní vysielateľov za zásah do ľudskej dôstojnosti stavia. ... Ochrana ľudskej dôstojnosti je najmä individuálnym právom, ktorému prislúcha rozsiahla ochrana, kde subjekt, ktorý sa cíti, že do jeho dôstojnosti bolo zasiahnuté, sa môže v rámci rozličných právnych aktov domáhať ochrany voči druhému subjektu, ktorý mu toto právo porušuje v občiansko - právnom konaní.“*

Rada je orgánom štátnej správy, ktorý dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v tejto oblasti. Rada nepopiera, že domáhať sa ochrany svojho práva (ochrany osobnej cti) pred nezávislým súdom je individuálnym právom každej

osoby a v žiadnom prípade sa nestavia do polohy sudcu, ktorý by mal rozhodnúť o tomto individuálnom práve jednotlivca.

Občiansko-právne konanie vedené súdom a správne konanie vedené Radou predstavujú dva odlišné procesné postupy, ktoré majú rovnaký účel spočívajúci v tom, že zákonodarca ich ustanovil s cieľom chrániť ľudskú dôstojnosť v prípade zákona č. 308/2000 Z.z. a osobnostné práva podľa zákona č. 40/1964 Zb. Ustanovenie § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. slúži na zabezpečenie ochrany fyzickým osobám, ktoré sa prostredníctvom občiansko-právnych žalôb môžu pred nezávislými súdnymi orgánmi domáhať ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnostných práv, teda aj ľudskej dôstojnosti a cti. Zákon č. 308/2000 Z.z. spadá do oblasti verejného práva a jeho ustanovenia regulujú oblasť vysielania a retransmisie na území Slovenskej republiky. Zákon č. 308/2000 Z.z. upravuje povinnosti vysielateľa, ku ktorým patrí aj povinnosť zabezpečiť, aby jeho programová služba a jej zložky spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom nezasahovali do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných. Rada v rámci správnej úvahy dospela k záveru, že odvysielaným obsahom došlo k porušeniu predmetného ustanovenia bez ohľadu na to, či sa dotknuté osoby - učiteľky cítili byť odvysielaným obsahom dotknuté, alebo aké kroky podnikli v súkromnoprávnej oblasti. Tieto skutočnosti sú z hľadiska porušenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. absolútne bezpredmetné.

* * *

Účastník konania vo svojom stanovisku k obsahovej stránke predmetných príspevkov uviedol, cit.: „*Účastník konania má za to, že predmetný príspevok je zo strany Rady potrebné skúmať v jeho celkovom kontexte. Vysielateľ odvysielal príspevok KAM ZMIZLI KVALITNÍ ANGLIČTINÁRI? - Školy ich nemajú ako zaplatiť, v ktorom informoval recipienta o problémoch, ktoré má školstvo s tým, že nepochybne ide o informáciu, ktorá má informatívnu a spravodajskú hodnotu. Zabezpečenie kvalitného vzdelávacieho systému je záujmom celej verejnosti, a preto je nemysliteľné, ak sa o takejto situácii dozvie vysielateľ, aby takúto informáciu neposkytol rodičom, žiakom a ľuďom kompetentným na riešenie, aby sa nezatvárali oči pred problémami a nebol mylný stav, že všetko je v poriadku. Mnohí diváci sú rodičmi a sú v domnienke, že školy poskytujú dostatočnú starostlivosť o jazykovú gramotnosť. Neukázaním takéhoto problému v spravodajstve, by sme podporovali mienku, že všetko je v poriadku a nedochádzalo by k skvalitneniu, pretože o probléme o ktorom sa nevie, sa s ním ani nebojuje. Jedným z poslaní vysielateľov v rámci svojich programových služieb, obzvlášť v televíznych novinách, je informovať verejnosť o novinkách, problémoch a situáciách, na ktoré je potrebné, aby sa verejnosť zamerala. Televízne noviny nie sú vyhradený program, zábavná relácia, ktorá je určená úzkemu okruhu divákov, ktorých zaujíma. Ak by sa aj na takého témy nezameriavalo spravodajstvo, nesplnilo by účel, ktorý má, a to informovanie verejnosti. Ďalej si dovoľíme uviesť, že v celom príspevku nebolo vyobrazené vo vzťahu k vyučujúcim nič, čo by tak na hodine skutočne neprebiehalo. Išlo o reálne zobrazenie výseku vyučovacej hodiny.*“

Účastník konania ďalej poukazuje na postavenie a pôsobnosť Rady, cituje § 19 ods. 1 písm. a) ZVR a uvádza, cit.: „*Je preto jej úlohou spolupracovať s vysielateľmi pri naplnení cieľov uvedených vyššie. Jej hlavnou úlohou je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie a na prístup ku vzdelaniu. Rada teda zohráva kľúčovú úlohu pri stanovení a zhodnotení, ktoré informácie sú v záujme verejnosti a tak by ich mala presadzovať. Je preto potrebnou prioritou, aby sa Rada vysporiadala dostatočne s otázkou či príspevok skutočne zasiahol spôsobom spracovania a obsahom do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd, pričom je povinná vysporiadať sa s presnými otázkami, akým konkrétnym spôsobom mohlo dôjsť k zásahu do osobnej cti. Rada je povinná si zvážiť, že či daný príspevok nemal takú informatívnu a spravodajskú dôležitosť, že je záujem verejnosti sa o ňom dozvedieť väčší, ako to, že či existuje potenciálne podozrenie, že spôsob spracovania bol tak vážny, že predstavuje zásah do ľudskej dôstojnosti. Opätovne si dovoľíme uviesť, že učiteľky neboli síce zobrazené, ako kvalitné native speakerky, avšak, išlo o reálne zobrazenia ich vyučovacích prejavov. Skutočné zobrazenia ich správania nemôžu byť zásahom do ľudskej dôstojnosti, keďže nemali špecifický spôsob spracovania. Ďalej si dovoľíme uviesť, že išlo o zobrazenia, ktoré boli voľne dostupné na youtube.com a voči nám sa vedie správne konanie, takže je potrebné, aby nielen voči nám bolo začaté konanie a následne možnosť uloženia sankcie, avšak, aby v zmysle zásady proporcionality*

sa vyšetrili aj ostatní štritolia. Z celého prepisu/ popisu skutkového stavu je zrejmé, že moderátor /moderátorka žiadnym svojím vyjadrením nevysmievali učiteľky. Ironicky si robili srandu jeden z druhého a zo zlej výslovnosti angličtiny, ktorú majú mnohí Slováci, z časti aj pre kvalitu pedagógov, ktorý ich majú ku jazykovým zručnostiam viesť.“

Predmetný program je skutočne nutné skúmať v jeho celkovom kontexte. Táto povinnosť vyplýva Rade aj z predmetného ustanovenia zákona č. 308/2000 Z.z., ktoré zakazuje aby program svojím obsahom a spôsobom svojho spracovania zasahoval do základných práv a slobôd a ľudskej dôstojnosti iných. Rada teda pri posudzovaní možného porušenia daného ustanovenia musí vziať do úvahy celkový obsah a spôsob spracovania daného programu a teda nepochybne aj jeho celkový kontext.

Právo účastníka konania zvoliť si slobodne informácie, o ktorých bude verejnosť informovať, nie je Radou v žiadnom ohľade spochybňované. Informovanie o nízkej kvalite výučby anglického jazyka na slovenských základných školách je bezpochyby informáciou týkajúcou sa priamo či nepriamo pomerne širokého okruhu divákov a je v záujme verejnosti sprostredkovať tieto informácie vo vysielaní. Právo účastníka konania vysielat' slobodne a nezávisle vyplýva priamo z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. a je teda výlučne na jeho rozhodnutí, aké informácie divákovi v rámci svojej programovej služby poskytne.

Rada je však ako kompetentný správny orgán povinná analyzovať konkrétny obsah a konkrétny spôsob spracovania daných príspevkov v prípade, ak dôjde k dôvodnému podozreniu, že tieto by mohli zasiahnuť do osobnej cti určitej fyzickej osoby tak, ako tomu bolo v tomto prípade.

Ustanovenie § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. ukladá vysielateľovi povinnosť zabezpečiť, aby jeho programová služba a jej zložky nezasahovali do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných. Z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že na naplnenie skutkovej podstaty tohto správneho deliktu musí byť subjekt, do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd ktorého bolo zasiahnuté individualizovaný a teda identifikovateľný.

Z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že na to, aby došlo k zásahu do ľudskej dôstojnosti v zmysle ZVR nie je nutné, aby bola dotknutá osoba identifikovaná prostredníctvom osobných údajov. Zásah do ľudskej dôstojnosti môže vzniknúť aj v prípade, ak je dotknutá osoba identifikovateľná pre užšiu verejnosť (rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 8SŽ/4/2010).

V príspevku *HAU DU JU DU? - Video žiačky strednej školy* zo dňa 03.04.2012 boli odvysielané zábery amatérskeho videa údajne vyhotoveného žiačkou strednej školy, na ktorých bola zachytená učiteľka angličtiny v procese výučby. Z uvedených záberov bolo možné rozoznať, že sa jedná o osobu ženského pohlavia, a to najmä na základe hlasu, ktorý bol nezmenený. Zábery zobrazovali vrchnú časť tela učiteľky, jej oblečenie, šperky (prstene, retiazka s príveskom) a gestikuláciu rúk. Rada dospela k záveru, že hoci bola oblasť tváre v záberoch vyraastrovaná, napriek tomu bola dotyčná osoba na základe videa, najmä nezmeneného hlasu jednoznačne identifikovateľná pre bližšie okolie, najmä žiakov, ktorých učí, ako i kolegov, známych a rodinu.

V príspevku zo dňa 04.04.2012 nazvaného *KAM ZMIZLI KVALITNÍ ANGLIČTINÁRI? – Školy ich nemajú ako zaplatiť* boli opakovane odvysielané vyššie uvedené zábery amatérskeho videa, na ktorých bola zaznamenaná učiteľka v procese výučby, avšak v kratšom rozsahu ako v príspevku zo dňa 03.04.2012. Následne bolo do príspevku zaradené ďalšie video zobrazujúce inú učiteľku angličtiny v procese výučby. Jej tvár ani postava neboli technicky upravené, rovnako ako jej hlas. Kvalita obrazu bola síce nižšia (vzhľadom na vzdialenosť učiteľky od kamery), následne však boli snímaní žiaci, pričom ich tváre bolo vidieť zreteľne. Rada dospela k záveru, že z predmetných videí boli obe učiteľky identifikovateľné pre ich bližšie okolie, a to najmä na základe nezmeneného hlasu v spojení s ich gestikulačnými prejavmi (v oboch prípadoch) a tiež na základe jednoznačnej identifikácie žiakov a nerastrovanej tváre učiteľky (v druhom prípade).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že osoby, do ktorých ľudskej dôstojnosti bolo obsahom predmetných programov zasiahnuté, boli dostatočne individualizované, aby mohlo z tohto pohľadu dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z.

V rámci posudzovania predmetu správneho konania sa Rada zamerala ďalej na obsah a spôsob spracovania predmetných príspevkov, najmä či samotné odvysielanie amatérskych videí, na ktorých účastník konania ilustroval nízku úroveň jazykovej vybavenosti slovenských učiteľov angličtiny v nadväznosti na vyjadrenia a reakcie moderátorov na uvedené videá, mohli pôsobiť voči zobrazeným učiteľkám angličtiny difamačne v takej miere, že ich odvysielaním mohlo dôjsť k zásahu do práva na zachovanie ich osobnej cti.

V príspevku zo dňa 03.04.2012 moderátorka v úvode spomenula, že angličtina je od tretieho ročníka základnej školy povinná, z praxe však podľa jej vyjadrenia vyplýva, že nie všetci učelia „sú v tomto jazyku celkom doma“, a že často ho učia „ľudia, ktorí anglicky jednoducho veľmi nevedia“. Ako dôkaz uvedeného tvrdenia bolo následne odvysielané vyššie popísané amatérske video žiačky strednej školy. Po jeho odvysielaní bol nasnímaný moderátor, ktorý s úsmevom (foneticky) uviedol: „So dir frenc, sank ju bie, hhh, baj.“ Moderátorka reagovala vetou, cit. : „Dobre, tak ja po slovensky.“, pričom po celý čas reči moderátora sa smiala.

V príspevku zo dňa 04.04.2012 bola zlá jazyková vybavenosť učiteľov angličtiny ilustrovaná na dvoch učiteľkách v procese výučby. Komentárom moderátora v úvode tohto príspevku „Už včera sme vám v našom spravodajstve ukázali video učiteľky anglického jazyka, ktorej výslovnosť pripomínala skôr ukrajinského kamionistu ako skúseného jazykára.“ bola jedna z učiteliek zosmiešnená, pričom doplnením moderátorky „Kvalitných angličtinárov je však na Slovensku žalostne málo. Ich nedostatok sa začína a končí pri klasickom probléme, a tým sú peniaze.“ pôsobila jeho poznámka ako všeobecne platiaca. Po tomto úvode nasledovali zábery amatérskeho videa, totožné ako dňa 03.04.2012, len v kratšom rozsahu. Reportérka následne uviedla, cit.: „Aj toto môže byť jeden z dôvodov, prečo niektoré deti v slovenských školách neexcelujú v angličtine. Na internete však nájdete hneď niekoľko videí, v ktorých výslovnosť učiteľov nie je práve ukázkovým príkladom pre angličtinára, ktorý by mal mať tento svetový jazyk v malíčku.“ Následne bolo odvysielané video učiteľky angličtiny v procese výučby, ktoré nebolo nijako upravené.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, cieľom oboch príspevkov bolo poukázať na nedostatky vo výučbe anglického jazyka a možné príčiny nízkej úrovne jazykovej vybavenosti žiakov slovenských škôl. Napriek skutočnosti, že anglický jazyk je od tretieho ročníka základných škôl povinným predmetom, súčasné školstvo trpí nedostatkom kvalifikovaných učiteľov.

Rada nespochybňuje, že účastníkom konania zvolená téma je aktuálna a pre verejnosť nielen zaujímavá ale aj prospešná, nakoľko poukazuje na problémy spojené s výučbou anglického jazyka na slovenských školách, pričom táto téma sa bezpochyby priamo či nepriamo dotýka pomerne širokého okruhu divákov. Rada však po posúdení predmetných príspevkov dospela k záveru, že vzhľadom na obsah a spôsob spracovania predmetných komunikátov, došlo ich odvysielaním ku kolízii viacerých právom chránených záujmov, a to práva učiteliek zachytených v procese výučby na zachovanie ich osobnej cti s právom na slobodu prejavu účastníka konania a právom verejnosti na príjem informácií.

V prvom z uvedených príspevkov bolo poukázané na učiteľku strednej školy nasnímanej v procese výučby ako na dôkaz toho, že niektorí učelia cudzích jazykov majú problém, resp. nie sú kompetentní na vyučovanie cudzieho jazyka, no napriek tomu ho vyučujú. Po odvysielaní amatérskych záberov moderátor napodobňujúc výslovnosť tejto učiteľky povedal anglickú frázu „lámanou“ angličtinou, pričom moderátor aj moderátorka sa na odvysielanom videu zjavne zabávali (nahlas sa smiali).

V druhom z uvedených príspevkov v jeho úvode moderátor nadviazal na obsah amatérskeho videa odvysielaného v príspevku zo dňa 03.04.2012, ktoré okomentoval slovami, „Už včera sme vám

v našom spravodajstve ukázali video učiteľky anglického jazyka, ktorej výslovnosť pripomínala skôr ukrajinského kamionistu ako skúseného jazykára.“ Následne boli opätovne odvysielané zábery tejto učiteľky, s jej technicky upravenou podobizňou a nezmeneným hlasom. V príspevku tiež bolo zaradené ďalšie video učiteľky angličtiny s tvrdou výslovnosťou, pričom toto nebolo po obrazovej ani zvukovej stránke nijako upravené.

Rada dospela k záveru, že samotné **zaradenie videí** konkrétnych, aktívne pôsobiacich pedagógov **nebolo nevyhnutné v záujme informovať verejnosť** o nastolenej téme. V prípade, ak sa účastník konania rozhodol ilustrovať nízku úroveň výučby anglického jazyka na konkrétnych osobách, bolo jeho povinnosťou upraviť tieto záznamy tak, aby boli osoby pedagógov zachované v anonymite. Uvedený postup zo strany účastníka konania bol o to žiaducejší, že sa jednalo o aktívne pôsobiacich pedagógov, ktorých osobná česť a autorita mohli byť zverejnením uvedených videí v očiach ich žiakov znížené, čo mohlo mať zároveň za následok výrazné zníženie kvality ďalšej výučby. Je potrebné si uvedomiť, že zobrazené učiteľky pravdepodobne nevyučujú len anglický jazyk a môžu byť výbornými pedagogičkami v iných predmetoch. Odvysielanie príspevku, v ktorom boli zobrazené učiteľky postavené moderátorom na úroveň ukrajinského kamionistu (aj keď sa jednalo len o prirovnanie týkajúce sa ich jazykovej vybavenosti), znížilo ich autoritu a profesionalitu ako osôb vykonávajúcich pedagogickú činnosť a je veľká pravdepodobnosť, že táto skutočnosť sa prejaví v správaní žiakov, ktorých zobrazené učiteľky vyučujú celkovo, nielen na hodinách anglického jazyka. Rada zastáva názor, že napriek skutočnosti, že jazyková vybavenosť zobrazených učiteľiek môže byť na výučbu anglického jazyka skutočne nízka, táto neopravňuje vysielateľa použiť uvedené videá difamujúcim spôsobom.

Rada sa uzniesla, že spôsob, akým boli predmetné príspevky spracované zasiahol do osobnej cti prezentovaných učiteľiek. Kritika, pokiaľ je vecná a oprávnená, je bezpochyby vhodným prostriedkom na poukázanie na nedostatky vyskytujúce sa v spoločnosti. V danom prípade účastník konania rámec vecnej kritiky presiahol, nakoľko vyjadrenia moderátorov, ako aj ich reakcie na predmetné videá zobrazujúce učiteľky v procese výučby boli **výsmešné a vo vzťahu k zobrazeným osobám dehonestujúce**.

Rada tiež zastáva názor, že záujem verejnosti dozvedieť sa o nedostatkoch v procese výučby anglického jazyka na slovenských školách je nespochybniteľný, to však neodôvodňuje použitie sporných videí difamačným spôsobom. Podľa názoru Rady, pre zachovanie spravodajskej podstaty predmetných príspevkov a pre účely informovania verejnosti o nedostatkoch v procese výučby anglického jazyka na slovenských školách, nebolo nevyhnutné zaradiť do vysielania sporné videá. Výsmešné vyjadrenia moderátorov nijako neprispeli k objasneniu spravodajskej podstaty sprostredkovaných informácií, pôsobili difamačne vo vzťahu k osobám učiteľiek. Zverejnenie zvukových záznamov učiteľiek v procese výučby a čiastočne aj ich postáv a gestikulácie, v dôsledku ktorých boli pre bližšie okolie identifikovateľné, nebolo odôvodnené potrebou verejnosti byť informovaný o danej téme. **Zaradenie uvedených videí do vysielania v nadväznosti na vyjadrenia moderátorov, neslúžilo primárne účelu informovať verejnosť o otázkach verejného záujmu ale účelu zatraktívniť vysielanie a upútať diváka neprimeraným spôsobom.**

Rada, vychádzajúc zo skutkového stavu dospela k záveru, že celkový spôsob spracovania predmetných príspevkov, s prihliadnutím na výsmešný a vo vzťahu k dotknutým osobám difamačný charakter vyjadrení a reakcií moderátorov nezodpovedal metódam a prostriedkom, ktoré mohol účastník konania zvoliť za účelom informovania verejnosti o problémoch a nedostatkoch pri výučbe anglického jazyka na slovenských školách. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 5Sž/18/2011 je verejný výsmech zásahom do ľudskej dôstojnosti v zmysle § 19 ods. 1 písm. a) ZVR.

Námietka účastníka konania, že sporné videá boli voľne dostupné na youtube.com a Rada voči tomuto, resp. iným šíriteľom sporných videí nezačala správne konania je vo vzťahu k predmetu tohto správneho konania irelevantná. Správne konanie č. 306-PLO/O-3595/2012 nebolo začaté len z dôvodu zaradenia sporných videí do vysielania ale z dôvodu, akým boli príspevky, v ktorých boli tieto videá

zaradené spracované – výsmešné komentáre moderátorov, prirovnávanie výslovnosti učiteliek k výslovnosti ukrajinských kamionistov a zosmiešňujúce napodobňovanie výslovnosti učiteliek moderátormi. Tento konkrétny spôsob použitia sporných videí účastníkom konania vzbudil dôvodné podozrenie, že ich zaradením do vysielania mohlo dôjsť k porušeniu zákona a preto Rada začala voči účastníkovi konania správne konanie.

Vzhlľadom na vyššie uvedené Rada rozhodla, že predmetné príspevky svojim obsahom (výsmešné a dehonestujúce vyjadrenia a reakcie moderátorov) a spôsobom svojho spracovania (odvysielanie videí učiteliek v procese výučby bez zabezpečenia ich anonymity) zasiahli do osobnej cti učiteliek nasnímaných v procese výučby, čím došlo k porušeniu § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z.

* * *

Účastník konania v súvislosti so záznamami vysielania predmetných programov, ktoré zaslal Rade na jej vyžiadanie uviedol, cit.: „*Účastník konania na základe vyžiadania súvislého záznamu z vysielania televíznej programovej služby JOJ, pod sťažnosťou č. 2403/194-2012, pod sťažnosťou č. 2405/195-2012, pod sťažnosťou č. 2406/196-2012, pod sťažnosťou č. 2395/197-2012, Vaša značka 2426/2012, Vám zaslal súvislý záznam vysielania programu televízneho programového vysielania:*

• „*Noviny o 17:00*“ z dní 3.4.2012 a 4.4.2012 odvysielaného o cca 17:00 hod.

Vieme, že v minulosti prebiehalo získavanie dôkazov zväčša týmto spôsobom a záznam spolu s účelovo vyhotoveným prepisom/popisom skutkového stavu boli zvyčajne jedinými dôkazmi, avšak žiadame, aby konkrétne správne konania boli do budúcnosti prešetrované komplexne s prihliadnutím na viaceré dôkazné prostriedky.“

Účastník konania následne cituje § 5 ods. 1 písm. m) a § 71 ods. 1 ZVR a uvádza, cit.: „*Z vyššie uvedeného, ako aj z rozhodovacej činnosti Rady je zrejmé, že rozhodnutia Rady majú splňať náležitosti rozhodnutí, ako sú určené (pri použití § 71 Zákona o vysielaní) podľa zákona č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku v znení neskorších predpisov. V uvedenej súvislosti si Vás taktiež dovoľujeme požiadať o zaslanie rozhodnutia/ informácie o neprijatí relevantného rozhodnutia Rady o vyžiadaní Záznamu v prípade, ak Rada také rozhodnutie neprijala. Ďalej prosíme Radu, aby dbala na skutočnosť, ktorú Rade neustále pripomína a síce, aby dbala na presné určenie požadovaných záznamov. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR, napr.: sp.zn.: 4 So/226/2004, skutočnosť, že formálny akt správneho orgánu je zrozumiteľný pre správny orgán, ktorý ho vydal, nepostačuje, lebo formálny akt musí byť zrozumiteľný aj pre ostatných účastníkov konania, najmä ak sa ním účastníkovi ukladá konkrétna povinnosť. Nie je povinnosťou účastníka konania „skúmať“, čo Rada svojim neúplným formálnym aktom, vyžiadanie záznamov zamýšľala, nakoľko tento má byť v zmysle trestnoprávných zásad aplikovateľných na správne trestanie, presný, nevzbudzujúci pochybnosti o jeho obsahu a o spôsobe, akým má dôjsť k splneniu povinnosti.“*

S obdobne formulovanou argumentáciou a námietkami účastníka konania ohľadne spôsobu vyžiadania záznamov vysielania Radou sa vysporiadal Najvyšší súd SR v rozsudku č. **2Sž/17/2011**. V uvedenom rozsudku Najvyšší súd SR uviedol, že zákon č. 308/2000 Z.z. oprávňuje Radu v zmysle § 5 ods. 1 písm. m) žiadať od vysielateľov záznam vysielania a § 16 ods. 3 písm. l) ukladá vysielateľom korešpondujúcu povinnosť, poskytnúť takýto záznam Rade. V súvislosti s formou, akou má Rada tento úkon vykonať Najvyšší súd SR uviedol, že napriek absencii zákonnej úpravy formy a náležitostí tohto úkonu je zrejmé, že sa jedná o výzvu na splnenie povinnosti vysielateľa, a preto považuje doterajšiu prax Rady za súladnú s účelom zákona. Požiadavku účastníka konania, aby Rada vydala samostatné rozhodnutie za účelom vyžiadania záznamu vysielania vyhodnotil Najvyšší súd SR v predmetnom rozsudku ako zjavne účelovú až špekulatívnu, cit.: „... *vzhlľadom na zloženie Rady (§ 6 zákona č. 308/2000 Z.z.), možnú periodicitu jej zasadaní, prípadné námietky vysielateľa proti dôvodom, resp. oprávnenosti žiadosti a potrebu rozhodnutia o týchto námietkach, predstavuje zbytočnú formalizáciu postupov, ktorá nemá oporu v citovanom zákonnom ustanovení. Preto jej uplatnenie v predmetnej veci prvýkrát ako odvolacieho dôvodu (osobitne s poukazom na prednes navrhovateľa na ústnom pojednávaní dňa 29. marca 2012), najvyšší súd vychádzajúc jednak z*

citovaných ustanovení zákona č. 308/2000 Z.z., jeho účelu a systematickej súvislosti a jednak z doteraz ustálenej súdnej praxe a judikatúry vyhodnotil ako zjavne účelové až špekulatívne. V tejto súvislosti najvyšší súd tiež upozorňuje na to, že tam, kde chcel zákonodarca vyjadriť, že Rada koná vo forme rozhodnutia, výslovne to v zákone uvádza (napr. § 5 ods. 1 písm. a) až d) § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z., pričom ani správny poriadok takúto povinnosť neurčuje.“

Z uvedeného je zrejmé, že spôsob, akým Rada žiada od účastníka konania záznamy vysielania je súladný so zákonom. Povinnosť vysielateľa plynúca z § 16 ods. 3 písm. l) ZVR je poskytnúť Rade na jej vyžiadanie záznam vysielania, na strane druhej Rada podľa § 5 ods. 1 písm. m) ZVR disponuje oprávnením žiadať od vysielateľa záznam vysielania v prípade potreby. Uvedené ustanovenia sú čo do obsahu povinnosti vysielateľa a oprávnenia Rady formulované jednoznačne, pričom § 5 ods. 1 písm. m) cit. zákona neurčuje Rade povinnosť v žiadosti o zaslanie záznamu vysielania určiť, za akým účelom ten ktorý záznam žiada. Z ustanovenia § 5 ods. 1 písm. g) ZVR vyplýva, že Rada je orgánom ktorý dohliada na dodržiavanie povinností podľa cit. zákona a je teda logické, že záznam vysielania od vysielateľa žiada za účelom kontroly súladnosti vysielania so zákonom. Vzhľadom na skutočnosť, že účel vyžiadania záznamov Radou od vysielateľa je zrejmý zo samotného znenia zákona č. 308/2000 Z.z. a Rada vo svojej žiadosti o poskytnutie súvislého záznamu vysielania vždy presne určí o aký záznam žiada, vyznieva tvrdenie účastníka konania, že nie je jeho povinnosťou „skúmať“, čo Rada svojim neúplným formálnym aktom, vyžiadanie záznamov zamýšľala“, absurdne.

Účastník konania zároveň žiada Radu, aby boli konkrétne správne konania prešetrované komplexne, s prihliadnutím na viaceré dôkazné prostriedky a v závere svojho stanoviska žiada Radu o nariadenie ústneho pojednávania, na ktorom, cit.: „*dôjde k vykonaniu navrhovaných dôkazov uvedených vyššie*“.

V tejto súvislosti Rada uvádza, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti neustále pripomína, že pri otázke posudzovania súladu obsahu vysielania so zákonom je relevantným skutkovým stavom to, čo bolo odvysielané a nie to, čo vysielaniu predchádzalo (príprava reportáže a pod.). Relevantný skutkový stav je možné spoľahlivo, to je úplne a presne, zistiť zo záznamu vysielania. Nakoľko Rada relevantný skutkový stav spoľahlivo zistila vzhľadnutím záznamu vysielania, vyhodnotila žiadosť účastníka konania o nariadenie ústneho pojednávania ako nedôvodnú. Účastník konania síce uviedol, že na ústnom pojednávaní má dôjsť k vykonaniu dôkazov, vo svojom stanovisku však žiadne neuviedol. Ako však už bolo uvedené vyššie, Rada dospela k záveru, že skutkový stav v predmetnom správnom konaní je spoľahlivo zistený zo záznamov vysielania predmetných programov, ústne pojednávanie by neprispelo k objasneniu veci a nie je potrebné na spoľahlivé zistenie skutočného stavu veci. Účastník konania vo svojom stanovisku navyše neuviedol, k vykonaniu akých dôkazov by malo dôjsť na ústnom pojednávaní.

Účastník konania ďalej namieta postup, akým Rada žiada záznamy vysielania, cit.: „*Vytvára nám stav s prihliadnutím na analógiu trestného práva, že účastník konania si zadovožuje dôkazy svedčiace proti nemu. Je úlohou správneho orgánu, ktorý vykonáva prenesene činnosť orgánov v trestnom konaní, aby zhromažďoval dôkazy svedčiace v neprospech účastníka konania a v rovnakom rozsahu aj svedčiace v jeho prospech v rozsahu potrebnom na dostatočné posúdenie konania a vydanie rozhodnutia. ... Účastník konania má ďalej za to, že nie je povinný Rade predložiť záznam z vysielania a to ani na vyžiadanie Rady, nakoľko takáto povinnosť neoprávnené zasahuje do jeho garantovaných práv. Spôsob získania dôkazu - záznamu z vysielania programu jednoznačne porušuje právo účastníka na inú právnu ochranu (čl. 46 Ústavy SR) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru), a to v intenciách trestnoprávnej zásady „neobviňovať sám seba“. V súvislosti s vyššie uvedeným tvrdením si účastník dovoľuje poukázať na rozhodnutie ESLP vo veci Býkov proti Ruskej federácii a nasledovný právny názor aplikovateľný na konanie Rady v správnom konaní:*

„K uplatneniu trestnoprávnej zásady „nikto nie je povinný sám seba obviňovať“ alebo práva nevypovedať, ESLP znova zopakoval, že ide o všeobecne uznané medzinárodné štandardy, ktoré tvoria srdce práva na spravodlivý súdny proces. Ich cieľom je poskytnúť obvinenému ochranu pred nesprávnym donútením zo strany orgánov štátu, a teda k zabráneniu justičných omylov a zabezpečeniu účelu článku 6 Dohovoru, (napr.: John Murray v. Spojené kráľovstvo, z 08.02.1996, § 45). Právo neobviňovať sám seba sa týka predovšetkým rešpektovania vôle a práva obvinenej osoby nevypovedať

a na druhej strane predpokladá, že orgán verejnej moci zaťažuje povinnosť preukázať vinu obvineného bez uchýlenia sa k dôkazom, získaným metódami donútenia alebo nátlaku v rozpore s vôľou obvineného, (napr.: Saunders v. Spojené kráľovstvo, zo 17.12.1996, §§68-69, alebo Allan, § 44; Jalloh §§94-117; and O'Halloran and Francis v. Spojené kráľovstvo, §§ 53-63). Pre posúdenie či postup zasiahol do samotnej podstaty práva neobviňovať sám seba, súd musí preskúmať charakter a stupeň donútenia, existenciu relevantných ochranných procesných postupov a mieru využitia takto získaných dôkazov, (napr.: Heaney and McGuinness v. Írsku, č.k: 34 720/97, §§ 54-55, a J.B. v. Švajčiarsku, č.k: 31827/96)" V predmetnom prípade máme za to, že vyžiadanie záznamov, pričom ich nedodanie by Rada sankcionovala v zmysle ustanovenie § 16 ods. 3 písm. 1) Zákona o vysielaní a samotné konanie Rady, na základe ktorého sa pokúša od účastníka získať záznam z vysielania programu ako dôkaz pre ďalšie konanie a za nedodanie záznamu účastníka sankcionovať, je v priamom rozpore s ustanoveniami čl. 46 Ústavy SR a článkom 6 Dohovoru...". Účastník konania následne podrobuje povinnosť podľa § 16 ods. 3 písm. 1) zákona č. 308/2000 Z.z. testu spočívajúcim v posúdení charakteru donútenia (ktorý vyhodnotil ako veľmi závažný), stupňa donútenia (ktorý vyhodnotil ako veľmi vysoký), v existencii procesných postupov ochrany (ktoré s prihliadnutím na aplikačnú prax vyhodnotil ako nedostatočné) a miery využitia získaných dôkazov (ktorú vyhodnotil ako vysokú), ktorý mal dať odpoveď na otázku, či povinnosť podľa § 16 ods. 3 písm. 1) zákona č. 308/2000 Z.z. je v súlade s Ústavou SR. Na základe testu ústavnosti povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. 1) zákona č. 308/2000 Z.z. dospel k záveru, cit.: „Niet pochybností o tom, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. 1) zákona o vysielaní predstavuje excesívne štátne donútenie vo forme zákona, na základe ktorého je účastník konania pod hrozbou spáchania správneho deliktu a uloženia pokuty donútený vyprodukovať a odovzdať orgánu verejnej moci dôkaz, ktorý je následne použitý v jeho neprospech na preukázanie spáchania správneho deliktu a uloženia sankcie, pričom takýto postup Rada používa v rovnakom rozsahu ah v prejednávanej veci. Máme za to, že dodanie dôkazu – záznamu z vysielania programu účastníkom konania je v rozpore s Ústavou SR a Dohovorom garantovaným právom žalobcu na inú právnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.“

Účastník konania pri formulovaní svojho argumentu vychádza z premisy, že záznam vysielania, ktorý poskytuje Rade, je ako dôkaz preukazujúci spáchanie správneho deliktu použitý proti nemu, čo je podľa jeho názoru v rozpore so zásadou „nikto nie je povinný sám seba obviňovať“ a tým aj v rozpore s jeho právom na inú právnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Povinnosť uchovávať súvislé záznamy vysielania a na vyžiadanie Rady jej ich poskytnúť, je upravená v § 16 ods. 3 písm. 1) zákona č. 308/2000 Z. z. Táto povinnosť zabezpečuje Rade možnosť zistiť obsah toho, čo bolo odvysielané. V prípade, ak na základe obsahu vysielania vznikne dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu niektorej povinnosti stanovenej v zákone, rozhodne Rada o začatí správneho konania.

Záznam vysielania, ktorý poskytuje účastník konania Rade, nie je dôkazom usvedčujúcim ho zo spáchania správneho deliktu. Záznam vysielania je podkladom pre rozhodnutie a jeho hodnota spočíva v tom, že (v zásade vždy) presne a úplne zachytáva skutkový stav. Jeho poskytnutie však nie je možné považovať za „sebausvedčenie“. Poskytnutie záznamu nie je možné stotožňovať s priznaním sa k spáchaniu správneho deliktu a ani s poskytnutím dôkazu o spáchaní správneho deliktu. Záznam vysielania preukazuje odvysielanie určitých informácií, avšak tieto informácie ním, resp. na jeho základe nie sú klasifikované ako protiprávne. V čase vyžiadania záznamu a jeho doručenia nie je vedené žiadne správne konanie voči vysielateľovi, nie je ani dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu zákona, v tomto čase nie je účastníkom konania, plní si len povinnosť vyplývajúcu zo zákona.

Povinnosť poskytnúť súvislý záznam vysielania je obdobná povinnostiam zakotveným v iných právnych predpisoch regulujúcich kontinuálnu činnosť podnikajúcich subjektov. Povinnosti poskytovať informácie majú napríklad subjekty vykonávajúce podnikateľskú činnosť na úseku elektronických komunikácií. Podľa § 40 zákona č. 351/2011 Z. z. musia subjekty podnikajúce na úseku elektronických komunikácií pod hrozbou sankcie (§ 73 ods. 1 písm. c) zákona č. 351/2011 Z. z.) poskytovať Telekomunikačnému úradu Slovenskej republiky informácie o svojej činnosti. Je zrejmé,

že ak by takto získané údaje nasvedčovali existencii protiprávneho stavu, Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky by mohol na ich základe začať vo veci konať a rozhodnúť.

Poskytovanie informácií o svojej činnosti podnikateľskými subjektmi je v prípade kontinuálne vykonávaných podnikateľských aktivít úplne bežné. Správny orgán má možnosť získať tieto informácie aj iným spôsobom, avšak primárne tu je povinnosť regulovaného subjektu poskytnúť ich správne orgánu. Nejedná sa o poskytnutie dôkazu proti sebe, ale o poskytnutie informácií o svojej činnosti.

Vzhľadom na uvedené je test, ktorý vykonal účastník konania irelevantný, keďže predkladanie záznamov vysielať má úplne inú kvalitu ako „predkladanie dôkazov proti sebe“. Rozdiel v týchto dvoch inštitútoch je zrejmy aj zo samotnej skutkovej podstaty, ktorú prejednával ESLP vo veci Bykov proti Rusku. V prípade Bykov proti Rusku sa ESLP o. i. zaoberal prípustnosťou dôkazu – nahrávky, získanej pri tajnej akcii, pri ktorej osoba, ktorá mala na objednávku zabiť inú osobu, vystupovala ako agent pri komunikácii s objednávateľom vraždy. Týmto spôsobom bol získaný dôkaz – nahrávka, usvedčujúci objednávateľa vraždy z protiprávnej činnosti. Objednávateľ vraždy sa obrátil na ESLP, kde o. i. tvrdil, že takáto nahrávka je neprípustná s poukázaním na zásadu, podľa ktorej „nikto nie je povinný predkladať dôkazy proti sebe“. ESLP vykonal vyššie zmienený test a na základe jeho výsledku dospel k záveru, že nedošlo k porušeniu tejto zásady. Z uvedeného je zrejme, že predmet konania pred ESLP, povaha sporného dôkazu a spôsob jeho získania boli značne odlišné, ako je to v prípade záznamu vysielať.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, záznam vysielať predmetného programu bol Rade poskytnutý účastníkom konania na základe zákonnej povinnosti stanovenej v § 16 ods. 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z., ktorá je v súlade s ústavnými princípmi. Takto získaný záznam, ktorý sa v správnom konaní stane podkladom pre rozhodnutie, nie je možné považovať za nezákonný, resp. neprípustný. Jeho použitie v správnom konaní je v súlade so správnym poriadkom a nijak nezasahuje do procesných práv účastníka konania.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj zákona č. 71/1967 Zb., ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

Podľa ustanovenia § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Sankciu podľa odseku 1 písm. d) rada uloží, ak vysielať, prevádzkovateľ retransmisie, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 2 ods. 3 a 4 aj napriek písomnému upozorneniu rady opakovane porušila povinnosť. Rada uloží pokutu bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 19. Rada môže uložiť pokutu aj bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 16 ods. 2 písm. a) a c), ods. 3 písm. k), § 20 ods. 1 a 3, § 30, ako aj v prípade vysielať bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. b)] alebo prevádzkovania retransmisie bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. e)].“

Podľa ustanovenia § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Pokutu rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielať, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.“

Z § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z.z. vyplýva, že Rada za porušenie povinnosti ustanovenej v § 19 uloží pokutu aj bez predchádzajúceho upozornenia. Ide o kogentné ustanovenie zákona, ktoré nepripúšťa voľnosť uváženia pri rozhodovaní o druhu sankcie za porušenie tejto povinnosti.

Účastník konania sa dopustil porušenia ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. (§ 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. v znení platnom a účinnom do 14.12.2009) už v minulosti. Ostatnými rozhodnutiami vo veci porušenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. boli účastníkovi konania uložené nasledovné sankcie:

- Rozhodnutím č. RP/10/2009 bola účastníkovi konania uložená sankcia – pokuta vo výške 3.500,- eur za odvysielanie príspevku *Lúzer týždňa* v programe *Promi noviny*, ktorý spôsobom svojho spracovania zasiahol do základných práv v ňom prezentovanej osoby. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 1.12.2009.
- Rozhodnutím č. RP/32/2009 bola účastníkovi konania uložená sankcia – pokuta vo výške 10.000,- eur za odvysielanie príspevku *MAJSTER SVETA* v programe *Prvé noviny*, ktorý svojim obsahom a spôsobom svojho spracovania zasiahol do ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a dobrého mena v ňom prezentovanej osoby. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.01.2011.
- Rozhodnutím č. RP/37/2009 bola účastníkovi konania uložená sankcia – pokuta vo výške 3.500,- eur za odvysielanie príspevku *Docent obťažoval študentky* v programe *Noviny*, ktorý svojim obsahom a spôsobom svojho spracovania zasiahol do práva na ochranu mena a práva na ochranu osobnej cti a dobrej povesti v ňom zobrazeného vysokoškolského pedagóga. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.07.2010.
- Rozhodnutím č. RP/45/2010 bola účastníkovi konania uložená sankcia – pokuta vo výške 5.000,- eur za odvysielanie glosy *Protokolárna ľútosť* v programe *Prvé noviny*, ktorá svojim obsahom a spôsobom svojho spracovania zasiahla do ľudskej dôstojnosti zosnulého prezidenta Poľskej republiky. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.03.2011.
- Rozhodnutím č. RP/14/2011 bola účastníkovi konania uložená sankcia – pokuta vo výške 10.000,- eur za odvysielanie príspevku *Tragická smrť sánkara* v programe *Šport*, ktorý svojim obsahom a spôsobom svojho spracovania zasiahol do ľudskej dôstojnosti zosnulého gruzínskeho sánkara. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.12.2011.
- Rozhodnutím č. RP/87/2011 bola účastníkovi konania uložená sankcia – pokuta vo výške 3.320,- eur za odvysielanie upútavok na program *CRANK: Zastaň a zomrieš! a Črepiny** obsahujúce scény znázorňujúce pohlavný styk. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.10.2011.

Pri určovaní výšky pokuty vzala Rada do úvahy najmä:

závažnosť správneho deliktu – predmetné príspevky informovali o nízkej kvalite výučby anglického jazyka na slovenských školách. Účastník konania ilustroval túto problematiku na dvoch videách učiteliek zachytených v procese výučby, pričom uvedené videá účastník konania neupravil spôsobom, ktorý by zabezpečil anonymitu zobrazených učiteliek. Reakcie a vyjadrenia moderátorov predmetného programu boli vo vzťahu k učiteľkám zobrazeným v procese výučby výsmešné a dehonestujúce. Spôsob, akým boli predmetné videá učiteliek v rámci programu *Noviny o 17:00* spracované, s prihliadnutím na celkový obsah príspevkov, v ktorých boli zaradené, zasiahol do ich osobnej cti, ako Ústavou chráneného základného ľudského práva. Dodržiavanie a ochrana základných ľudských práv a slobôd je v súčasnosti jedným z hlavných znakov moderného právneho štátu a miera ich ochrany je jedným z indikátorov stupňa vyspelosti demokracie v jednotlivých štátoch. Slovenská republika je viazaná viacerými európskymi a medzinárodnými dokumentmi o dodržiavaní základných ľudských práv o slobôd (Všeobecná deklarácia ľudských práv a slobôd, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Charta základných práv Európskej únie.)

miera zavinenia – účastník konania je za porušenie predmetného ustanovenia zodpovedný bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt), podstatné je len to, či k porušeniu zákona objektívne došlo alebo nie. Skutočnosť, či k spáchaniu správneho deliktu došlo úmyselným, alebo nedbanlivostným konaním preto nemá vplyv na naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu, ale môže mať vplyv na výšku sankcie. Zabezpečiť, aby programová služba a jej zložky svojim obsahom a spôsobom spracovania nezasahovali do osobnej cti iných je povinnosťou účastníka konania plynúcou z ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) ZVR. Keďže účastník konania bol už v minulosti sankcionovaný za porušenie predmetnej povinnosti mohol vedieť, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom č. 308/2000 Z.z.

rozsah a dosah vysielania – účastník konania je multiregionálnym vysielateľom. Táto skutočnosť vyjadruje podľa § 3 písm. q) zákona č. 308/2000 Z. z. percentuálne pokrytie vysielania účastníka konania a teda vyjadruje koľko potenciálnych recipientov je spôsobilých vnímať prípadné porušenie povinností ustanovených v zákone č. 308/2000 Z.z.

trvanie a následky porušenia povinnosti - Z časového hľadiska sa jednalo o príspevky kratšieho trvania, zaradené do programu *Noviny o 17:00*. V uvedenom čase je predpoklad, že televízne vysielanie je voľne prístupné pomerne širokému okruhu divákov, vrátane žiakov, v dôsledku čoho mohol obsah uvedených príspevkov negatívne vplyvať na vnímanie nielen zobrazených učiteliek ale celkovo pedagógov vyučujúcich anglický jazyk týmto okruhom divákov.

Ďalšie kritérium pre určenie výšky pokuty podľa § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z., ktorým je **spôsob porušenia povinnosti** účastníkom konania, je predmetom výroku tohto rozhodnutia, ako aj jeho samotného odôvodnenia. Spôsob, akým účastník konania porušil povinnosť ustanovenú v § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. spočíva v tom, že na programovej službe JOJ odvysielal dňa 03.04.2012 o cca 17:17 hod. v rámci programu *Noviny o 17:00* príspevok s názvom *HAU DU JU DU? – Video žiačky strednej školy*, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasiahol do práva na zachovanie osobnej cti učiteľky, ktorá bola zobrazená v procese výučby a dňa 04.04.2012 o cca 17:08 hod. v rámci programu *Noviny o 17:00* príspevok s názvom *KAM ZMIZLI KVALITNÍ ANGLIČTINÁRI? – Školy ich nemajú ako zaplatiť*, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasiahol do práva na zachovanie osobnej cti učiteľky zobrazenej ako prvej v poradí v procese výučby a učiteľky zobrazenej ako druhej v poradí v procese výučby.

Zo skutkového stavu, ako aj z informácií, ktorými disponuje Rada, nevyplýva, že pri naplnení skutkovej podstaty uvedeného správneho deliktu **došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia**, a teda uvedená skutočnosť v konečnom dôsledku nemala vplyv na určenie výšky pokuty. Rada vzala do úvahy najmä fakt, že k samotnému porušeniu povinnosti došlo, jej závažnosť, následky, mieru zavinenia a rozsah a dosah vysielania účastníka konania.

Rada pri určovaní výšky pokuty nemohla prihliadnuť na **sankciu uloženú samoregulačným orgánom**, nakoľko samoregulačný orgán pôsobiaci pre túto oblasť neexistuje.

Vzhľadom na vyššie rozoberané kritériá ako aj skutočnosť, že účastník konania už bol viackrát za porušenie predmetnej povinnosti sankcionovaný, považuje Rada výšku pokuty za plne odôvodnenú.

P O U Č E N I E

V zmysle § 64 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z.z. sa proti tomuto rozhodnutiu možno odvolať na Najvyšší súd Slovenskej republiky v lehote do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 247 a nasl. OSP.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:
1x účastník konania spoločnosť MAC TV s.r.o.
2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

prof. Miloš Mistrík
predseda
Rady pre vysielanie a retransmisiu